

IJTIMOIIY TARMOQLARDA INGLIZ TILINING GLOBAL KOMMUNIKATSIYA VOSITASI SIFATIDA SHAKLLANISHI

Andijon davlat chet tillari instituti

*talabasi: **Abdugʻofurova Mavluda Boburjon qizi***

*Ilmiy rahbar: **Filologiya fanlari boʻyicha falsafa doktori***

*(PhD) **Otabek Vositov Toxirjonovich***

Tel: +998882972717

Annotatsiya: Ushbu maqolada ijtimoiy tarmoqlarda ingliz tilining tutgan oʻrni, uning global kommunikatsiya vositasi sifatidagi ahamiyati hamda jamiyat hayotiga taʼsiri tahlil qilinadi. Ijtimoiy tarmoqlarning rivojlanishi jarayonida ingliz tilining ustun mavqega ega boʻlish sabablari, xususan, globalizatsiya, texnologik taraqqiyot va xalqaro axborot almashinuvi bilan bogʻliq jihatlar yoritib beriladi. Shuningdek, ingliz tilining ijtimoiy tarmoqlardagi ijobiy tomonlari- madaniyatlararo muloqot, taʼlim va biznes imkoniyatlarini kengaytirishi bilan bir qatorda, milliy tillarga boʻlgan taʼsiri va ayrim salbiy oqibatlarini ham muhokama qilinadi. Maqola raqamli davrda ingliz tilidan samarali foydalanish bilan birga, milliy til va madaniy qadriyatlarni asrash muhimligini asoslab beradi.

Kalit soʻzlar: ijtimoiy tarmoqlar, ingliz tili, global kommunikatsiya, milliy til, madaniyatlararo muloqot, yoshlar

Annotation: This article analyzes the role of English in social networks, its importance as a global communication tool, and its impact on society. The reasons for the dominant position of the English language in the development of social networks are highlighted, particularly in relation to globalization, technological progress, and international information exchange. Additionally, the positive aspects of the English language in social networks-such as intercultural communication, expanding educational and business opportunities-alongside its impact on national languages and certain negative

consequences are also discussed. The article argues that in the digital age, it is important to use English effectively while also preserving the national language and cultural values.

Keywords: social media, English language, global communication, national language, intercultural communication, youth

Аннотация: В данной статье анализируется роль английского языка в социальных сетях, его значение как средства глобальной коммуникации и его влияние на жизнь общества. Рассматриваются причины, по которым английский язык занял доминирующее положение в развитии социальных сетей, в частности в связи с глобализацией, технологическим прогрессом и международным обменом информацией. Кроме того, наряду с положительными аспектами английского языка в социальных сетях, такими как расширение межкультурной коммуникации, образовательных и деловых возможностей, обсуждается его влияние на национальные языки и некоторые негативные последствия. В статье обосновывается важность сохранения национального языка и культурных ценностей при эффективном использовании английского языка в цифровую эпоху.

Ключевые слова: социальные сети, английский язык, глобальная коммуникация, национальный язык, межкультурная коммуникация, молодежь

Hozirgi globallashuv sharoitida ijtimoiy tarmoqlar jamiyat hayotining ajralmas qismiga aylanib ulgurdi. Raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi natijasida insonlarning muloqot qilish uslublari tubdan o'zgardi. An'anaviy aloqa shakllari o'rnini tezkor, interaktiv va ko'p tilli kommunikatsiya egalladi. Bu jarayonda til omili asosiy vositalardan biri sifatida namoyon bo'lib, global miqyosda eng ko'p qo'llanilayotgan til sifatida ingliz tili yetakchi mavqega chiqdi. Dastlab ushbu platformalar insonlar o'rtasida uzoq masofadan turib muloqot qilish imkonini yaratgan bo'lsa, bugungi kunda ular axborot tarqatish, ta'lim olish, biznes yuritish va madaniyatlararo aloqalarni rivojlantirishning muhim vositasiga aylandi. Aynan shu jarayonda ingliz tili ijtimoiy tarmoqlarda global kommunikatsiya vazifasini bajaruvchi yetakchi til sifatida shakllandi.

Ingliz tilining ijtimoiy tarmoqlarda ustun mavqega ega bo'lish sabablari

Statistik ma'lumotlarga ko'ra, 2025–2026-yillar holatida internetdagi kontentning qariyb 50 foizdan ortig'i ingliz tilida taqdim etilmoqda (W3Techs). Bu holat ingliz tilining nafaqat internetda, balki ijtimoiy tarmoqlarda ham asosiy aloqa vositasi sifatida mustahkam o'rin egallaganini ko'rsatadi. Ijtimoiy tarmoqlardan faol foydalanayotgan yoshlar orasida ingliz tilida muloqot qilish tendensiyasi tobora kuchayib bormoqda.

Ijtimoiy tarmoqlarning shakllanish tarixi asosan AQSh va Yevropa mamlakatlari bilan bog'liq. Facebook, Instagram, Twitter (X), YouTube va TikTok kabi yirik platformalar ingliz tilida yaratilgan bo'lib, dastlab ularning asosiy foydalanuvchilari ingliz tilida so'zlashuvchi aholiga mansub bo'lgan. Natijada ingliz tili ushbu platformalarda asosiy aloqa tili sifatida shakllandi va keyinchalik global miqyosda tarqaldi.

Globalizatsiya va ingliz tilining xalqaro kommunikatsiyadagi roli

Globalizatsiya jarayoni davlatlar va xalqlar o'rtasidagi iqtisodiy, ilmiy va madaniy aloqalarni kengaytirib, yagona axborot makonini yuzaga keltirdi. Bunday sharoitda umumiy muloqot tiliga bo'lgan ehtiyoj kuchaydi. Ingliz tilining fan, texnologiya, biznes va ta'lim sohalarida yetakchi tilga aylangani uning ijtimoiy tarmoqlarda ham keng qo'llanilishiga sabab bo'ldi. Ayniqsa, yangi texnologiyalar va innovatsiyalar bilan bog'liq terminlarning aksariyati dastlab ingliz tilida paydo bo'lib, keyinchalik boshqa tillarga kirib kelmoqda.

Ijtimoiy tarmoqlarda ingliz tilining ijobiy jihatlar

Ijtimoiy tarmoqlarda ingliz tilining ijobiy jihatlaridan biri madaniyatlararo muloqot imkoniyatlarining kengayishidir. Ingliz tilini bilgan foydalanuvchilar turli mamlakat vakillari bilan bevosita muloqot qilish, tajriba almashish va hamkorlikni yo'lga qo'yish imkoniga ega bo'ladi. Bu holat xalqaro do'stlik, ta'lim va biznes aloqalarining rivojlanishiga xizmat qiladi. Shuningdek, ilmiy yangiliklar va ta'limiy kontentlarning ingliz tilida tez tarqalishi foydalanuvchilarning bilim doirasini kengaytiradi.

Bundan tashqari, ijtimoiy tarmoqlar ingliz tilini o'rganish uchun samarali vosita sifatida xizmat qilmoqda. Video darslar, bloglar, onlayn muhokamalar va real muloqot orqali foydalanuvchilar til ko'nikmalarini rivojlantirib bormoqda. Ayniqsa, talabalar orasida ingliz tilini norasmiy muhitda o'rganish tilni tezroq va samaraliroq o'zlashtirishga yordam bermoqda.

Ingliz tilining ustunligi va milliy tillarga ta'siri

Shu bilan birga, ingliz tilining ijtimoiy tarmoqlardagi ustunligi ayrim salbiy oqibatlarni ham keltirib chiqaradi. Xususan, ingliz tilidagi kontentning haddan tashqari ustunligi milliy tillarning raqamli makondagi mavqeini cheklashi mumkin. Ko'plab yoshlar keng auditoriyaga chiqish va mashhurlikka erishish maqsadida ona tilidan ko'ra ingliz tilidagi kontentni afzal ko'rmoqda. Bu esa ayrim hollarda ona tilida to'liq va ravon fikr bildirish ko'nikmalarining susayishiga olib kelmoqda.

Bundan tashqari, ingliz tilidagi slanglar va qisqartmalarning boshqa tillarga me'yoridan ortiq kirib kelishi til madaniyatiga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda. Natijada grammatik me'yorlarning buzilishi, aralash nutq shakllarining paydo bo'lishi kuzatilmoqda. Tilshunoslarning fikricha, bunday holat uzoq muddatda milliy tilning funksional imkoniyatlarini cheklashi mumkin.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, ingliz tili ijtimoiy tarmoqlarda global kommunikatsiya vositasi sifatida muhim o'rin egallaydi. U axborot almashinuvi, ta'lim va madaniyatlararo muloqotni rivojlantirishda katta imkoniyatlar yaratadi. Shu bilan birga, raqamli makonda milliy tillarning mavqeini saqlab qolish va ularni rivojlantirish muhim vazifa bo'lib qolmoqda. Ingliz tilidan samarali foydalanish bilan birga, milliy til va madaniy qadriyatlarga hurmat bilan yondashish muvozanatli rivojlanishni ta'minlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Crystal, D. *English as a Global Language*. Cambridge University Press, 2019.

2. Graddol, D. *The Future of English?* British Council, 2020.
3. Jenkins, J. *Global Englishes: A Resource Book for Students*. Routledge, 2021.
4. Boyd, D., Ellison, N. “Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship.” *Journal of Computer-Mediated Communication*, 2020.
5. Androutsopoulos, J. “Language and Social Media.” In: *The Oxford Handbook of Sociolinguistics*. Oxford University Press, 2017.
6. W3Techs. *Usage Statistics of Content Languages for Websites*. 2025.
7. UNESCO. *Digital Transformation and Linguistic Diversity*. Paris, 2022.